

prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Glodeni
judecător: A. Țihonschi
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
judecători: A. Albu, A. Toderaș, E. Bejenaru

dosarul nr.2rc-555/17

DECIZIE

13 septembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadi
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu”, prin intermediul avocatului Ceban Vasile și Zuzu Valeriu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni,, împotriva Societății cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu”, intervenient accesoriu Zuzu Valeriu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Societatea cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu” împotriva ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni,, cu privire la constatarea nulității contractului de acordarea a dreptului de arendă a terenurilor fondului forestier și a actului de primire-predare a terenurilor fondului forestier

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2017, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Societatea cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu” și Zuzu Valeriu ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă:

La 22 iunie 2012, ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni,, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Societății cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu” (SRL “Zuzu Valeriu”), intervenient accesoriu Zuzu Valeriu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

La 03 iunie 2013, SRL “Zuzu Valeriu” a înaintat acțiune reconvențională SRL “Zuzu Valeriu” împotriva ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni” cu privire la constatarea nulității contractului de acordarea a dreptului de arendă a terenurilor fondului forestier și a actului de primire-predare a terenurilor fondului forestier.

Prin hotărîrea Judecătoriei Drochia, (sediul Glodeni) din 02 martie 2017 acțiunea înaintată de ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni” a fost admisă,

s-a încasat din contul SRL "Zuzu Valeriu" în beneficiul ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni” datoria în mărime de 100730,82 lei și suma de 8521,92 lei cu titlu de cheltuieli de judecată. Cerința ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni” privind încasarea taxei de stat în mărime de 433 lei a fost respinsă, deoarece suma respectivă a fost achită de către reclamant în plus. Cererea reconvențională înaintată de SRL "Zuzu Valeriu" împotriva ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni”, cu privire la constatarea nulității contractului de acordarea a dreptului de arendă a terenurilor fondului forestier și a actului de primire-predare a terenurilor fondului forestier, a fost respinsă.

La 27 aprilie 2017, SRL "Zuzu Valeriu" și Zuzu Valeriu au depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care au solicitat admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de restituire a cauzei la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2017, a fost restituită cererea de apel declarată de SRL "Zuzu Valeriu" și Zuzu Valeriu ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanții nu au solicitat repunerea în termen.

La 28 iunie 2017, prin trimitere poștală SRL "Zuzu Valeriu", prin intermediul avocatului Ceban Vasile și Zuzu Valeriu au declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel din 13 iunie 2017, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului au invocat dezacordul cu încheierea instanței de apel, considerând-o neîntemeiată, fiind posibilă de casare, deoarece a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

Menționează că, cu hotărârea primei instanțe din 02 martie 2017, pînă în prezent nu au făcut cunoștință. Totodată au invocat că la 27 martie 2017 și repetat la 27 aprilie 2017 au depus cereri cu privire la eliberarea hotărârii Judecătoriei Drochia, (sediul Glodeni) din 02 martie 2017.

Concomitent menționează că, în lipsa hotărârii motivate a Judecătoriei Drochia, (sediul Glodeni) din 02 martie 2017, în termen de 30 de zile de la solicitarea acesteia, au depus apel preventiv, în termen.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva încheierii din 13 iunie 2017 la 28 iunie 2017, în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să

mențină încheierea.

La caz se constată că prin încheierea din 13 iunie 2017, Curtea de Apel Bălți a dispus restituirea cererii de apel ca fiind depusă în afara termenului legal.

La adoptarea acestei soluții, instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen (f. d. 161-164).

Instanța de recurs reține că concluzia instanței de apel cu privire la restituirea apelului declarat de către SRL “Zuzu Valeriu” și Zuzu Valeriu, ca fiind depus în afara termenului legal, este justificată.

În susținerea opiniei date se vor reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC, care direct prevăd că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Astfel, termenul declarării apelului se calculează nu de la momentul comunicării dispozitivului hotărârii, nu de la data depunerii cererii de întocmire a hotărârii integrale, dar de la data pronunțării dispozitivului hotărârii. Respectiv, aceste prevederi legale sunt aplicabile atât pentru partea, care a fost prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii, cât și pentru partea care a fost absentă.

După cum denotă actele dosarului, dispozitivul hotărârii Judecătoreiei Drochia, (sediul Glodeni) din 02 martie 2017, a fost emis și pronunțat la 02 martie 2017.

Tot din actele cauzei se constată că după pronunțarea dispozitivului hotărârii, la data de 09 martie 2017, prima instanță a remis copia acestuia în adresa lui Zuzu Valeriu și reprezentantului SRL “Zuzu Valeriu”, avocatul Ceban Vasile care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului (f. d. 119, 122).

Este cert și faptul că la data de 20 ianuarie 2017 Zuzu Valeriu și reprezentantului SRL “Zuzu Valeriu”, avocatul Ceban Vasile au fost prezenți în ședința de judecată, cunoscând astfel despre întreruperea ședinței de judecată pînă la data de 02 martie 2017, ora 15:00 (procesul-verbal f.d.101).

Cu toate acestea, Zuzu Valeriu și SRL “Zuzu Valeriu”, prin intermediul avocatului Ceban Vasile a depus cererea de apel împotriva acestei hotărâri numai la 27 aprilie 2017, respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de lege, fără a solicita repunerea în termen a acestuia, în ordinea stabilită la art. 116 CPC.

În acest context este de remarcat că prevederile art. 236 alin. (4) CPC, care indică că participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile, nu constituie un temei de extindere a termenului stabilit prin lege, după cum indică recurentul.

Or, în interpretarea corectă a prevederilor art. 362 alin. (1) CPC este de înțeles că termenul de declarare a apelului curge de la data pronunțării dispozitivului hotărârii și nu de la data recepționării acestui, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Prin urmare, legislația nu prevede alte excepții privitor la termenul de declarare a apelului.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține ca lipsită de suport și susținerea recurenților referitor la faptul că termenul de declarare a apelului

urmează a fi calculat din data de 27 martie 2017, când s-au adresat cu cerere privind eliberarea hotărîrii motivate, respectiv apelul înaintat la 27 aprilie 2017, urmând a fi considerat depus în termen.

Concomitent, instanța de recurs consideră oportun de a reitera în speță și prevederile art. 116 alin. (1) și (3) CPC RM, care statuează că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

La caz, însă, după cum a reținut și instanța de apel, Zuzu Valeriu și SRL "Zuzu Valeriu" nu au solicitat repunerea apelului în termen.

Mai mult decât atât, materialele cauzei denotă că Zuzu Valeriu și SRL "Zuzu Valeriu" reprezentată de avocatul Ceban Vasile, aveau la cunoștință despre existența prezentului litigiului și examinarea cauzei în instanța de judecată, fapt ce se confirmă prin procesul-verbal al ședinței de judecată din 20 ianuarie 2017 (f.d. 99-101), la care a fost judecată pricina în fond, cunoscând despre întreruperea ședinței de judecată pînă la data de 02 martie 2017, ora 15:00 (procesul-verbal f. d.101), însă ultimii nu s-au prezentat la această ședință și nici nu au comunicat instanței despre motivele neprezentării.

Așa fiind, este cert că recurenții, cunoscând despre existența prezentului litigiu și data examinării lui, trebuiau să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat omiterea termenului prescris la depunerea apelului.

În acest context, instanța de recurs reiterează și faptul că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Or, prin înaintarea apelului la data de 27 aprilie 2017, recurenții și-au exercitat dreptul său cu nerespectarea termenului legal, care de natură atrage decăderea dreptului de a exercita calea de atac a apelului și să justifice în speță, admiterea excepției tardivității apelului și în consecință, atrage restituirea apelului în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC.

În acest context, instanța de recurs consideră că la caz soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămînerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărîrii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod principiul securității raporturilor juridice.

În hotărîrea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi

ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea încălca principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

De altfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurenți sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427, lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu”, prin intermediul avocatului Ceban Vasile și Zuzu Valeriu.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 13 iunie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni,, împotriva Societății cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu”, intervenient accesoriu Zuzu Valeriu cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată și cererea reconvențională înaintată de Societatea cu răspundere limitată “Zuzu Valeriu” împotriva ÎS „Întreprinderea pentru Silvicultură Glodeni,, cu privire la constatarea nulității contractului de acordarea a dreptului de arendă a terenurilor fondului forestier și a actului de primire-predare a terenurilor fondului forestier.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat